

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ
ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПО
СОСНІВСЬКОМУ НАДЛІСНИЦТВУ
ФІЛІЇ "ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС"
ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО
ПІДПРИЄМСТВА "ЛІСИ УКРАЇНИ",
НА ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ В НИХ
СУЦІЛЬНИХ САНІТАРНИХ РУБОК

«19» березня 2025

с-ще Соснове Рівненського району
Рівненської області

На пропозицію Соснівського надлісництва, Філії "Поліський лісовий офіс", ДП "Ліси України" (далі - надлісництва) лист №2922/34.4.4-2025 від 25.02.2025 року, згідно з наказом №364/34.4.4 від 25.02.2025 «про створення комісії на предмет обстеження деревостанів, я яких плануються провести рубки формування і оздоровлення лісів, інші рубки та роботи, пов'язані і не пов'язані з веденням лісового господарства по філії "Поліський лісовий офіс" Соснівського надлісництва.», для проведення обстеження насаджень на доцільність призначення суцільних санітарних рубок (далі – ССР) та згідно «Санітарних правилах в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756, зі змінами що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224. (далі - СПЛУ) нами, комісією в складі: начальника відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимира КАСЯНЧУКА, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Руслана МАЦЕЛИКА, начальника Соснівського надлісництва Володимира ЯНІЦЬКОГО, провідного інженера охорони та захисту лісу філії "Поліський лісовий офіс", ДП "Ліси України" Юрія ВЛАСЮКА, провідного інженера лісового господарства філії "Поліський лісовий офіс", ДП "Ліси України" Василя КОТА та посадових осіб лісництв Соснівського надлісництва: лісничого Стрийського лісництва Олега БАНАЦЬКОГО, лісничого Яцьковицького лісництва Івана КИРИКОВИЧА, лісничого Листвинського лісництва Василя ЮРЧИКА, лісничого Бистрицького лісництва Олега ЦИМБАЛЮКА, лісничого Соснівського лісництва Ігора ОСІПЧУКА, лісничого Щекичинського лісництва Бориса РАБЕШКА, міського голови Березнівської міської ради Руслана ПИЛИПЧУКА, селищного голови Соснівської селищної ради Миколи КОТА, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень надлісництва, на предмет призначення в них ССР у відповідності до п. 30 СПЛУ, на 2025 рік.

Примітка:

- Коротка таксаційна характеристика вказана згідно матеріалів базового лісовпорядкування:
- 2019 року за станом на 01.01.2020 року по ДП "Соснівський лісгосп";

- У відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено.
- Пробні площі в обстежених насадженнях закладались по всій площі запланованих рубань шляхом перелікової таксації (площа пробної площі відповідає фактичній площі лісосіки).

Таксаційна характеристика насаджень по надлісництву, наведена в таблиці нижче, та площа ділянки, яка потребує рубки в графі № 5.

Лісництво	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Площа рубки, гектарів	Коротка таксаційна характеристика									Причини ослаблення деревостану	Шкідливі рибид, % (відсоток до загальної площі насаджень на пробній площі)
					склад насаджень	вік, років	повнота	тип лісорослинних умов	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1	Категорія зашкодженості		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	17	18
Соснівське	24	19(2)	2.0	0.9	10СЗ	120	0.30	В2ДС	2	29	40	290	ОЗЛД(4)	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	32
Соснівське	24	20(4)	3.1	0.4	10СЗ	100	0.30	В2ДС	1	30	40	330	4	стовбурові шкідники	48
Разом				1.3											
Бистрицьке	45	3(1)	6.0	0.9	10СЗ	67	0.70	В2ДС	1	22	26	340	4	стовбурові шкідники	70
Бистрицьке	66	1(1)	9.8	0.9	10СЗ	66	0.80	В2ДС	1	23	28	380	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	45
Бистрицьке	8	10(1)	2.4	0.9	8СЗ(76)2СЗ(95)	76	0.70	В4ДС	1	23	28	330	ОЗЛД(4)	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	68
Бистрицьке	35	89(1)	3.1	0.9	10СЗ	65	0.70	В2ДС	1	22	28	320	ОЗЛД(3)	стовбурові шкідники	52
Бистрицьке	40	35(3)	4.5	0.5	10СЗ	67	0.80	В2ДС	1	22	26	350	ОЗЛД(3)	стовбурові шкідники	60
Разом				4.1											
Яцьковичське	7	10(1)	2.0	0.9	9СЗ1БП	66	0.50	В2ДС	1А	25	28	255	4	стовбурові шкідники	44
Яцьковичське	8	50(1)	7.5	0.9	6СЗ(75)3СЗ(50)1БП	75	0.60	В4ДС	1	24	28	240	4	стовбурові шкідники	15
Яцьковичське	41	2(1)	3.4	0.9	10СЗ+БП	64	0.60	В2ДС	1	22	26	280	4	стовбурові шкідники	11
Разом				2.7											
Щекичинське	8	17	0.3	0.3	Загибле насадження поодинокі дерева 10СЗ	68		С3ГДС	2	26	28	100	4	стовбурові шкідники	36
Щекичинське	37	33	0.6	0.6	Загибле насадження поодинокі дерева 10СЗ	67		В2ДС	1	24	28	120	4	стовбурові шкідники	33
Щекичинське	39	12(1)	1.4	1.0	Загибле насадження поодинокі дерева 10СЗ	65		С2ГДС	1	12	26	125	4	стовбурові шкідники	29
Щекичинське	57	18(1)	1.3	0.8	10СЗ	39	0.7	А1С	2	14	16	170	4	стовбурові шкідники	61
Щекичинське	57	19	0.7	0.7	Загибле насадження поодинокі дерева 10СЗ	39		А1С	3	14	16	90	4	стовбурові шкідники	38
Разом				3.4											
Стрийське	7	17(3)	2.9	1.0	10СЗ+БП	71	0.30	В3ДС	2	21	30	145	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	33
Стрийське	30	12(1)	7.2	1.0	9СЗ1БП	80	0.70	В3ДС	2	23	32	300	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	31
Стрийське	19	31(1)	3.4	1.0	10СЗ+БП+ОС	70	0.50	В3ДС	1	24	32	270	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	44
Стрийське	15	16(1)	2.9	1.0	10СЗ	65	0.50	В2ДС	2	20	26	210	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	29
Стрийське	30	7(1)	2.9	1.0	7БПЗСЗ	55	0.50	В3ДС	2	21	24	150	4	стовбурові шкідники	20
Разом				5.0											
Листвинське	16	31(1)	2.7	0.9	9СЗ1БП	70	0.60	В3ДС	1	23	32	270	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	57
Листвинське	16	60(1)	2.4	0.9	7СЗ(70)3СЗ(95)	70	0.70	В3ДС	1	25	32	380	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	63
Листвинське	48	3	0.8	0.8	8СЗ2БП	70	0.70	В2ДС	1	25	32	330	4	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	41
Листвинське	47	15(1)	3.8	0.9	7СЗ3БП	70	0.70	В3ДС	1	23	28	250	4	стовбурові шкідники	24
Разом				3.5											
ВСЬОГО				20.0											

Натурні таксаційні показники згідно матеріалів відводу не співпадають з матеріалами базового лісовпорядкування. В період з 2019 по 2022 рр., неодноразово в насадженнях проводились вибіркові санітарні рубки та прохідні рубки догляду, за рахунок чого спостерігається низька фактична повнота та розходження таксаційних показників.

Стрийське	30	7(1)	2 9	1 0	7БПЗСЗ	55	0.50	ВЗДС	2	21	24	150	4	стовбурові шкідники	20
-----------	----	------	-----	-----	--------	----	------	------	---	----	----	-----	---	---------------------	----

В насадженні наведеному вище, натурні таксаційні показники згідно матеріалів відводу не співпадають з матеріалами базового лісовпорядкування (по складу насадження, середній висоті, діаметру, повноті та запасу деревини). Акт виявлення розбіжності по матеріалах лісовпорядкування представлено.

Лісопатологічна характеристика:

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні: дуже ослаблені (III – категорія стану), всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійні (V - категорія стану) дерева, уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені типові пошкодження (при відлущенні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шести зубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. Крім цього, у нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

В обстежених насадженнях, спостерігається наявність дерев (осики, берези повислої та сосни звичайної) із плодовими тілами на висоті від 2,5 до 7 м. Частина дерев перестійна та вражена несправжнім трутовиком (*Phellinus robustus*), *Inonotus dryophilus* (Bekr.) Murr. *сосною губкою* *Phellinus pinii*, *справжнім трутовиком* (березова губка) *Fomes fomentarius*. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – груповий.

Додатково оцінюючі (окоірно у відсотках) стан крон, процеси їхнього відновлення та стан стовбурів, за часткою сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев... Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

В ході лісопатологічного обстеження спостерігається, що насадження є частково пошкоджені в наслідок - стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, вітровалу та бурелому), що пройшли на території надлісництва, в 2024-2025 роках.

Вітровалом та буреломом пошкоджені як хвойні так і листяні породи.

В насадженнях, що обстежуються спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навіп стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захащеність.

Також відмічається, що в значній кількості наявні дерева які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по надлісництву, у деревостанах, в яких було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності п. 27 абзац 2, СПЛУ насаджень потребують ССР.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах ФІЛІІ, що завдається стихійними лихами, шкідниками, хворобами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, на площі – **20,0 га**, а саме: ССР на площі – **20,0 га**. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

3. З метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожен ділянку до початку рубки скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (*запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо.*), лісівничі та організаційні вимоги.

4. В осередках стовбурових шкідників та вітровалу, бурелому проводити рубки згідно термінів та норм передбачених СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

5. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від 01.03.2007 р. №303. від 1 березня 2007 р із змінами, внесеними згідно з *Постановами КМ N 1410 (1410-2022-п) від 20.12.2022 р.* В осередках комплексу стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

6. Лісовій охороні надлісництва, вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення ССР, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. При проведенні рубок на лісосіках ССР, дотримуватись п. 27, СПЛУ та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», Відомості Верховної Ради, 2017, № 29, ст. 315, із змінами, внесеними згідно із Законами № 3505-IX від 08.12.2023.

8. Спеціалістам п надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями, при виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

9. Спеціалістам надлісництва, при виявленні червоно книжних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

10. Лісопатологічне обстеження спеціалістом філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 05-19.03.2025 року.

До акту додаються додатки:

– зведена відомість насаджень, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);

– зведена відомість пробних площ, закладених у насадження, що потребують ССР (додаток №6 до СПЛУ);

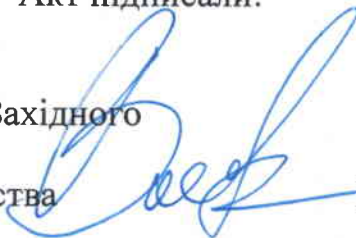
– плани лісових насаджень, що потребують ССР, з нанесеною на них схемою пробних площ (площа пробної площі, відповідає фактичній площі лісосіки);

Акт складено в 3-х примірниках.

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;
- 2-й: надлісництву;
- 3-й: Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;

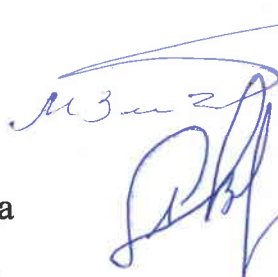
Акт підписали:

Начальника відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
Філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Руслан МАЦЕЛИК

Начальник Соснівського надлісництва

Володимир ЯНЦЬКИЙ

Провідний інженер лісового
та мисливського господарства
філії "Поліський лісовий офіс",
ДП "Ліси України"

Василь КОТ

Провідний інженер охорони
та захисту лісу філії
"Поліський лісовий офіс",
ДП "Ліси України"

Юрій ВЛАСЮК

Лісничий Стрийського лісництва

Олег БАНАЦЬКИЙ

Лісничий Яцьковицького лісництва

Івана КИРИКОВИЧ

Лісничий Бистрицького лісництва

Олег ЦИМБАЛЮК

Лісничий Соснівського лісництва

Ігор ОСІПЧУК

Лісничий Листвинського лісництва

Василь ЮРЧИК

Лісничий Щекичинського лісництва

Борис РАБЕШКО

Міський голова Березнівської
міської ради

Селищний голова Соснівської
селищної ради:

Руслан ПИЛИПЧУК

Микола КОТ